

Uppföljning av Hallands hälso- och sjukvårdsstrategi helåret 2023

Sammanfattning

Hallands hälso- och sjukvårdsstrategi följs upp utifrån perspektiven *Patientupplevelser*, *Kvalitet*, *Tillgänglighet* och *Ekonomi*. För 2023 når Region Halland måluppfyllelse fullt ut för ett av de beslutade perspektiven, delvis för ett och inte alls för två perspektiv.

Gällande *Kvalitet* utifrån databasen *Vården i Siffror* är Halland den region som placerar sig näst högst bland rikets regioner, vilket innebär att regionens uppsatta mål nås. För *Patientupplevelser* placerar sig regionen i snitt på en fjärdeplats i riket, men når inte riktigt upp till målet om att ha minst 80 procent positiva svar i samtliga dimensioner i Nationell Patientenkät. Vad gäller *Tillgänglighet* når regionen inte upp till målsättningen om att vara bland de tre högst placerade regionerna i riket samt att minst 80 procent av patienterna ska väntat 60 dagar eller kortare på besök eller behandling. Region Halland har en negativ budgetavvikelse 2023 och uppnår därmed inte målet för dimensionen *Ekonomi*.

HALLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSSTRATEGI					
MÅL	En hälso- och sjukvård för bättre hälsa				
DELMÅL	Arbetar hälsofrämjande och levererar en individuell hälso- och sjukvård av hög kvalitet för en god och jämlik hälsa	Är trygg, sammanhållen och utformas tillsammans med patient och närstående	Arbetar med ständig förbättring för bättre hälsa hos invånarna	Möjliggör att invånare själva tar ansvar utifrån egen förmåga	Har en tydlig prioritering av hur kompetens och resurser används
INDIKATORER	<ul style="list-style-type: none"> – Patientupplevelser: Nationell Patientenkäts samtliga dimensioner – Kvalitet: Vårdkvalitet utifrån Vården i Siffror + patientsäkerhet – Tillgänglighet: Vårdgaranti + förstärkt vårdgaranti BUP + digital tillgänglighet – Ekonomi: Hälso- och sjukvårdsbudgeten som helhet 				
MÅL-UPPFYLLELSE	<ul style="list-style-type: none"> Bland de fem högst placerade regionerna i riket gällande patientnöjdhet samt minst 80 procent positiva svar i samtliga dimensioner i Nationell Patientenkät Bland de tre högst placerade regionerna i riket gällande vårdkvalitet samt mer än 60 procent av indikatorerna bättre än rikssnitt Bland de tre högst placerade regionerna i riket gällande tillgänglighet samt att 80 procent av patienterna ska få ett första besök/behandling i specialiserad vård inom 60 dagar Hälso- och sjukvårdsbudgeten i balans 				

Patientupplevelser

Hur hallänningen upplever vården mäts i Nationell Patientenkät (NPE) för primärvård samt specialiserad somatisk öppen- och slutenvård, som genomförs vartannat år. Resultatet redovisas i sju dimensioner.

Resultat

Nationell patientenkät primärvård

Halland ligger över rikssnitt inom samtliga sju dimensioner och placerar sig med ett medelresultat om 83 procent positiva svar på en andraplats i riket. Inom dimensionen *Kontinuitet och koordinering* placerar sig Halland bäst i riket med 78 procent positiva svar. I övriga sex dimensioner placerar sig Halland på andra plats bland rikets regioner. Män är något mer nöjda än kvinnor, både i Halland och i riket som helhet.

Nationell patientenkät primärvård 2023			
Dimension	Riket (%)	Halland (%)	Hallands placering i riket
Helhetsintryck	80	85	2
Emotionellt stöd	77	81	2
Delaktighet och involvering	80	83	2
Respekt och bemötande	86	89	2
Kontinuitet och koordinering	72	78	1
Information och kunskap	76	80	2
Tillgänglighet	82	86	2
Medel samtliga dimensioner	79	83	2

Nationell patientenkät specialiserad somatisk öppenvård

Inom NPE somatisk öppenvård placerar sig Halland totalt sett på förstaplats i riket med 90 procent positiva svar. Inom samtliga sju dimensioner är andelen positiva svar högt och i samtliga fall över rikssnitt. Ingen större skillnad noteras mellan män och kvinnor.

Nationell patientenkät specialiserad somatisk öppenvård 2023			
Dimension	Riket (%)	Halland (%)	Hallands placering i riket
Helhetsintryck	90	92	3
Emotionellt stöd	86	88	1
Delaktighet och involvering	89	91	1
Respekt och bemötande	90	92	1
Kontinuitet och koordinering	88	90	1
Information och kunskap	85	87	1
Tillgänglighet	89	91	1
Medel samtliga dimensioner	88	90	1

Nationell patientenkät specialiserad somatisk slutenvård

Inom den somatiska slutenvården har Halland totalt sett 85 procent positiva svar och får en hög andel positiva svar inom samtliga dimensioner. Trots den höga andelen positiva svar ger detta en åttondeplacering i riket eftersom flera regioner faller något bättre ut än Halland. Placeringen är en förbättring gentemot föregående år, då Halland intog en tolfteplats. Inom samtliga dimensioner presterar Halland som riket i genomsnitt eller strax över. Män är något mer nöjda än kvinnor, både i Halland och i riket som helhet.

Nationell patientenkät specialiserad somatisk slutenvård 2023			
Dimension	Riket (%)	Halland (%)	Hallands placering i riket
Helhetsintryck	89	90	9
Emotionellt stöd	87	88	6
Delaktighet och involvering	83	84	6
Respekt och bemötande	84	84	14
Kontinuitet och koordinering	82	83	6
Information och kunskap	80	80	8
Tillgänglighet	87	88	8
Medel samtliga dimensioner	85	85	8

Måluppfyllelse

Regionen når delvis måluppfyllelse.

Halland har över lag nöjdare patienter än riket i genomsnitt och har en hög andel positiva svar i samtliga patientenkäter. Inom specialiserad somatisk öppenvård faller Halland bäst ut i riket och inom primärvård placerar sig Halland på andraplats. Inom den somatiska slutenvården har Halland en åttondeplats bland landets regioner. I snitt placerar sig regionen på en fjärdeplats i riket, vilket innebär att regionens mål om att vara bland de fem högst placerade regionerna i riket gällande patientnöjdhet (i genomsnitt för samtliga enkäter) uppnås. Regionen har minst 80 procent positiva svar i samtliga dimensioner förutom en, dimensionen *Kontinuitet och koordinering* i NPE primärvård där Halland har 78 procent positiva svar. Värt att notera är dock att Halland med detta resultat är bäst i riket. Likväl uppnås inte målsättningen om att regionen ska ha minst 80 procent positiva svar i samtliga dimensioner i samtliga enkäter, varpå måluppfyllelse för *Patientupplevelser* endast delvis nås 2023.

Utmaningar

Lägst andel positiva svar noteras i dimensionen *Kontinuitet och koordinering* i NPE primärvård, men trots detta har Halland bäst resultat i landet. Dimensionen belyser patientens upplevelser av hur väl patientens vård samordnas och hur patienten upplever personalens förmåga att samarbeta med varandra och ta tillvara patientens önskemål om kontinuitet.

Rekommendationer inför Mål och budget

Inga särskilda rekommendationer.

Kvalitet

För uppföljning av vårdens kvalitet används bland annat databasen *Vården i Siffror*, som är ett nationellt verktyg för kvalitets- och förbättringsarbete inom hälso- och sjukvården. *Vården i siffror* innehåller ett brett spektrum av ca 750 indikatorer (kvalitetsmått) kopplat till såväl specifika sjukdomstillstånd och behandlingsinsatser som tillgänglighet och patientupplevelser och antalet indikatorer i databasen ökar ständigt. Analysen ger ett mått på hur stor andel av dessa indikatorer som regionen presterar som rikssnittet eller bättre inom, vilket ger en god övergripande bild av en regions vårdkvalitet. Vårdkvalitet mäts även genom de nationella patientsäkerhetsmätningarna.

Resultat

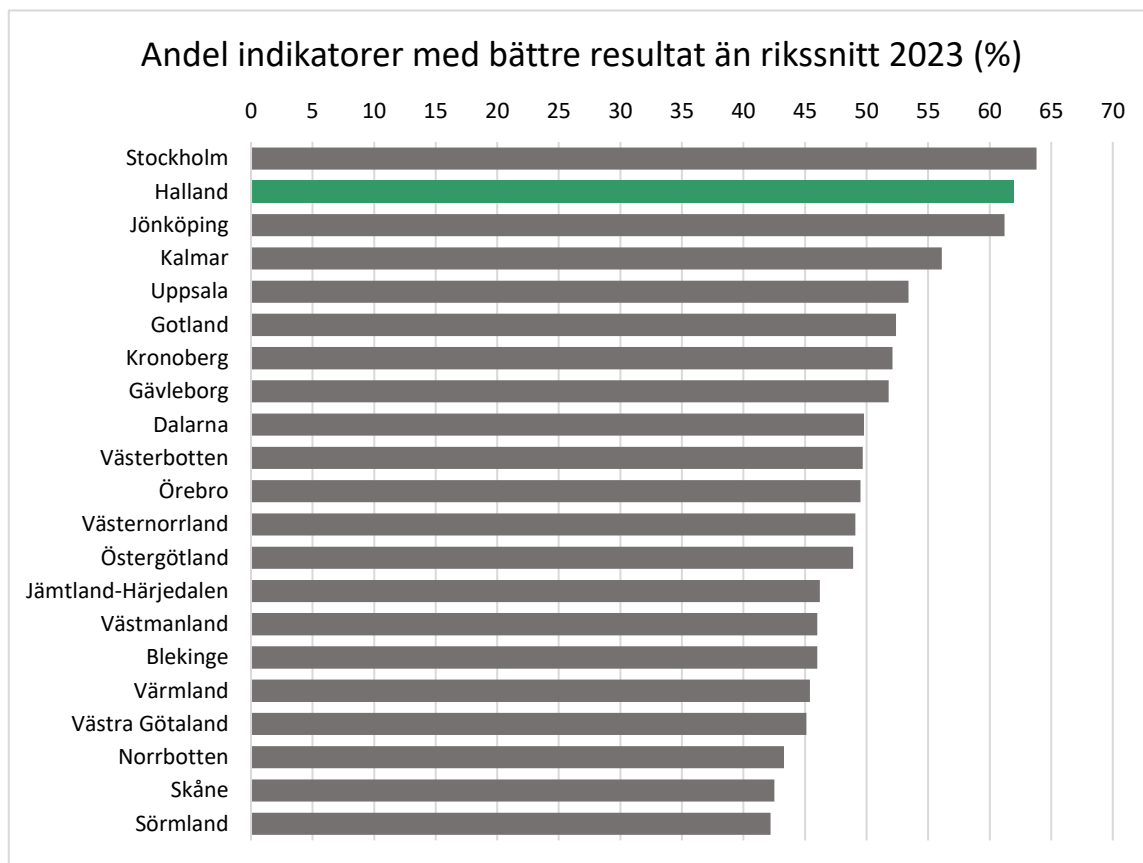
Vårdkvalitet Vården i Siffror

Under 2023 har *Vården i siffror* utökat databasen med ca 170 indikatorer, och i och med detta innehar Halland inte längre förstaplatsen i riket avseende vårdkvalitet. Totalt finns nu 751 indikatorer som är tillämpbara för jämförelse i databasen *Vården i Siffror*. Inom dessa presterar Halland som rikssnittet eller bättre för 465 indikatorer, vilket motsvarar 62 procent och är näst högst i riket. För resterande 286 indikatorer (38 procent) presterar Halland sämre än riket i genomsnitt.

Vid analys av de områden som finns inom *Sjukdomstillstånd* samt *Tematiska områden* i *Vården i Siffror* framkommer att Halland är bättre än rikssnittet för mer än hälften av delindikatorerna inom samtliga områden. Under 2023 har stort fokus legat på området *Cancer* där Halland har haft en nedåtgående trend under senare år och under föregående år presterade Halland bättre än rikssnittet för endast 43 procent av delindikatorerna. Årets fokuserade insatser har gjort att Halland nu presterar bättre än riket i genomsnitt för 55 procent av de 114 delindikatorerna på området. Regionernas systematiska arbete inom cancervård sker bland annat inom ramen för så kallade standardiserade vårdförlopp (SVF), som är ett nationellt arbetsätt som ska minska onödig väntan och ovisshet för patienter med cancer. Standardiserade vårdförlopp beskriver vilka utredningar och första behandlingar som ska göras inom en viss cancerdiagnos, samt vilka tidsgränser som ska eftersträvas från välgrundad misstanke till start av första behandling. Det finns ett nationellt mål om att 80 procent av patienterna ska ha påbörjat behandling inom angivet leddidsmål. Ingen svensk region nådde leddidsmålet 2023, men Hallands resultat (42 procent) var över rikssnittet (39 procent). Det är främst tillgängligheten till operationskapacitet, endoskopi, mammografi, strålbehandling, patologi och cytologi som påverkar leddiderna. Tillgängligheten till operation påverkas främst av svårigheterna att bemanna operationsverksamhet och slutenvård.

Hjärt- och kärlsjukdom var under många år ett svagare område för Halland och har därför haft särskilt fokus i regionens målstyrning. Utvecklingsarbetet har gett resultat

och de senaste åren har Halland haft ett resultat som är bättre än rikssnittet för mer än hälften av delindikatorerna även inom *Hjärt- och kärlsjukdom*.

Patientsäkerhet

Patientsäkerhet: nationella mätningar		
Mätning	Riket (%)	Halland (%)
Förekomst vårdrelaterade infektioner (andel patienter, 2019)	9	11
Förekomst trycksår (andel patienter, 2023)	14	9
Följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler (2023)	77	68

Vårdrelaterade infektioner (VRI)

En vårdrelaterad infektion är en infektion som uppkommer hos en person under slutenvård eller till följd av diagnostik, behandling eller omvårdnad inom övrig vård och omsorg. Drygt en tredjedel av alla vårdskador är vårdrelaterade infektioner. En vårdrelaterad infektion kan spridas via andra patienter, personalens händer eller kläder, otillräckligt rengjorda instrument eller miljön.

Det har inte genomförts någon nationell mätning av vårdrelaterade infektioner i Sverige sedan 2019. I den senaste mätningen hade 11 procent av patienterna i somatisk slutenvård i Halland en eller flera vårdrelaterade infektioner, vilket var något högre än i riket i genomsnitt. SKR har nu avvecklat denna databas och Region Halland har under 2023 arbetat med att i stället fånga vårdrelaterade infektioner genom *Infektionsverket*. När verket och data har validerats kommer regionen att kunna mäta vårdrelaterade infektioner genom detta, men nationella jämförelser kommer inte längre att vara möjliga.

Trycksår

Region Halland tillhör de regioner som historiskt har haft mycket goda resultat vad gäller trycksår. Höstens resultat för Hallands sjukhus visade att 9 procent av de slutenvårdade patienterna hade ett eller flera trycksår. Motsvarande resultat i riket som helhet var 14 procent. Höstens resultat var bättre än resultatet från vårens mätning då 17 procent av inläggande patienter hade trycksår i Halland.

Basala hygienrutiner och klädregler

SKR genomförde våren 2023 den sista nationella punktprevalensmätningen av följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler inom vård och omsorg. Vårdpersonalens följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler i det patientnära arbetet låg på 68 procent i Halland, jämfört med 77 procent för riket som helhet.

Måluppfyllelse

Regionen når full måluppfyllelse.

Halland har över lag en mycket god vårdkvalitet. Halland presterar bättre än rikssnitt för nästan två tredjedelar av indikatorerna i Vården i siffror, vilket är näst bäst i riket. Målsättningen om att Halland ska vara bland de tre högst placerade regionerna i riket gällande vårdkvalitet samt att mer än 60 procent av indikatorerna ska ha ett bättre resultat än rikssnitt uppnås.

Utmaningar

Inom området *Cancer* har en nedåtgående trend noterats under några år. Med hjälp av fokuserade insatser har Halland lyckats vända trenden, men det finns fortfarande utrymme för förbättringar. Vad gäller patientsäkerhet borde följsamheten till basala hygienrutiner och klädregler kunna öka.

Rekommendationer inför Mål och budget

Fortsatt fokus på att vidareutveckla regionens cancervård föreslås.

Tillgänglighet

Tillgängligheten till vård mäts genom de övergripande indikatorerna inom ramen för den nationella vårdgarantin som innebär att patienten ska få kontakt med primärvården inom 0 dagar, få en medicinsk bedömning inom 3 dagar samt genom den regionala målsättningen att patienten inte ska behöva vänta längre än 60 dagar på ett första besök eller en operation/åtgärd i den specialiserade vården. Halland mäter även tillgängligheten till barn- och ungdomspsykiatri kopplat till den utökade nationella vårdgarantin på 30 dagar samt regionens digitala tillgänglighet.

Resultat

Region Halland har haft en relativt god tillgänglighet till vård under 2023.

Tillgänglighet övergripande				
Delindikator	Halland 2022 (%)	Halland 2023 (%)	Riket 2023 (%)	Hallands placering i riket
Telefontillgänglighet primärvård – Andel patienter som har fått kontakt med vården inom 0 dagar	92	---	87	---
Andel patienter som har fått medicinsk bedömning i primärvård inom 3 dagar	85	87	87	8
Andel patienter som har väntat 60 dagar eller kortare på ett första besök till specialiserad vård	76	74	55	1
Andel patienter som efter beslut om behandling väntat 60 dagar eller kortare till specialiserad vård	62	61	46	2
TOTALT				4

Telefontillgänglighet primärvård

Under 2023 har Region Halland inte levererat data till de nationella telefontillgänglighetsmätningarna, på grund av ett pågående arbete för att automatisera leverans av data. Föregående års mätning visade att 92 procent av samtalen hade besvarats samma dag, vilket var högre än för riket i genomsnitt.

Medicinsk bedömning i primärvård

Vårdgarantin inom primärvården innebär att patienten har rätt till en medicinsk bedömning inom tre dagar. Den medicinska bedömningen ska göras av den personalkategori som är bäst lämpad utifrån patientens behov. 87 procent av de halländska patienterna har under 2023 erhållit en medicinsk bedömning inom tre dagar, vilket tangerar rikets årsgenomsnitt.

Första besök inom 60 dagar specialiserad vård

Andelen patienter som väntat kortare än 60 dagar på ett första besök i den specialiserade vården var 74 procent, vilket är två procentenheter lägre än föregående år. Resultatet för Halland är högre än för riket i genomsnitt (55 procent), men under regionens mål om 80 procent.

Operation/åtgärd inom 60 dagar specialiserad vård

Andelen patienter som efter beslut om behandling hade väntat 60 dagar eller kortare på operation/åtgärd i den specialiserade vården var 61 procent, vilket är en försämring med en procentenhet. Trots den relativt låga tillgängligheten är Hallands resultat betydligt högre än rikets genomsnitt som ligger på 46 procent. Resultatet är dock under regionens mål om att minst 80 procent av patienterna ska få vård inom 60 dagar. Att regionens tillgänglighet till specialiserad vård har försämrats beror dels på uppdämda vårdbehov efter pandemin, dels på ett stort nettoutflöde av sjuksköterskor, vilket har medfört reducerad kapacitet.

Första besök, utredning och behandling barn- och ungdomspsykiatri

Sedan 2011 finns en förstärkt nationell vårdgaranti för barn- och ungdomspsykiatri (BUP), som innebär att barn och unga inte ska behöva vänta längre än 30 dagar på första besök samt ytterligare 30 dagar till en utredning eller behandling.

Andelen unga patienter som inom 30 dagar har erhållit ett första besök var 68 procent, utredning 65 procent och behandling 86 procent. Tillgängligheten till första besök har minskat med 7 procentenheter sedan föregående år. För riket i genomsnitt var resultatet 56, 44 respektive 67 procent. I jämförelse med riket som helhet har Region Halland en relativt god tillgänglighet, men det är fortfarande en hög andel barn och unga som får vänta längre än 30 dagar på att få hjälp. Den goda tillgängligheten till behandling kan kopplas till arbetet med förbättring av interna flöden samt en hög produktion under året. I de fall där tillgängligheten är något sämre är det ökade patientinflödet till BUP under året en starkt bidragande orsak.

Tillgänglighet barn- och ungdomspsykiatri			
Delindikator	Halland 2022 (%)	Halland 2023 (%)	Riket 2023 (%)
Andel patienter som har fått ett första besök inom 30 dagar	75	68	56
Andel patienter som har fått en utredning inom 30 dagar	69	65	44
Andel patienter som har fått behandling inom 30 dagar	84	86	67

Digital tillgänglighet

Distanskontakter (telefon, chatt, video) är ett mått på regionens digitala tillgänglighet. Antalet och andelen totala distanskontakter har ökat något under 2023. Den totala andelen distanskontakter ökade från 6,9 till 7,1 procent. Nivån är betydligt högre än före pandemin. Jämfört med föregående år har distanskontakter via video backat

ytterligare inom egen regi och har i stort sett upphört inom privat regi. Videobesöken ersätts i många fall av telefonkontakt, men också av skriftliga distanskontakter (chatt) och en viss återgång till traditionella vårdbesök på plats. Skriftliga distanskontakter har nästan fördubblats sedan föregående år. Ökningen noteras främst i verksamheter i egen regi och var något lägre inom privat regi. Distanskontakter via telefon har fortsatt att öka både inom egen och privat regi. Utifrån ett samhällsperspektiv är distanskontakter en vinst för miljön eftersom det innebär minskat resande. En distanskontakt kan även ge fördelar för invånaren som snabbare och enklare kan genomföra sitt vårdbesök oavsett plats. Det kan konstateras att Region Halland fortsätter att röra sig mot en ökad möjlighet för invånaren att genomföra sitt vårdbesök på distans samt att det förekommer en dynamik mellan olika typer av distanskontakter, vilket är positivt eftersom besöket kan anpassas efter aktuell situation.

Digital tillgänglighet					
Delindikator / ÅR	2019	2020	2021	2022	2023
Antal distanskontakter	37 714	155 007	225 644	163 854	176 100
Andel distanskontakter av totala antalet öppenvårdsbesök (%)	1,6	6,9	9,4	6,9	7,2

Måluppfyllelse

 Regionen når inte måluppfyllelse.

Regionen har kunnat upprätthålla en relativt hög tillgänglighet till såväl specialiserad vård som primärvård och tillhör fortfarande de regioner som har högst tillgänglighet i riket, men en sjunkande trend noteras. Vid nationell jämförelse hade regionen en åttondeplats i riket vad gäller medicinsk bedömning inom tre dagar. När det gäller tillgänglighet till första besök inom specialiserad vård placerar sig Halland på förstaplats bland landets regioner och för operation/åtgärd ligger regionen på andraplats. I genomsnitt ger det Halland en fjärdeplats i riket, vilket innebär regionens målsättning om att vara bland de tre bästa regionerna inte uppnås. Inom den specialiserade vården hade 74 procent av patienterna väntat 60 dagar eller kortare på ett första besök inom och andelen patienter som efter beslut om behandling väntat 60 dagar eller kortare var 61 procent. Målsättningen om 80 procent uppnås därmed inte.

Utmaningar

Även om regionen har en relativt god tillgänglighet över lag finns fortfarande områden där patienter får vänta allt för länge på besök och behandling. Den tydligaste nedgången över tid ses för tillgängligheten till operation eller annan åtgärd inom den specialiserade vården, bland annat på grund av att vårdplatser inte har kunnat bemannas. Det är främst kompetensförsörjningssvårigheter och vårdköer

efter pandemin som har bidragit till en något försämrad tillgänglighet inom regionens verksamheter.

Trots de satsningar som har gjorts inom barn- och ungdomspsykiatri, finns fortsatta utmaningar, bland annat på grund av det ökande inflödet av nya patienter. Andra områden med något lägre tillgänglighet är bland annat allergisjukvård, audiologisk vård och barn- och ungdomsmedicinsk vård.

Rekommendationer inför Mål och budget

Att förbättra regionens övergripande tillgänglighet till vård samt inom barn- och ungdomspsykiatri föreslås även fortsättningsvis att ligga i fokus i *Mål och budget*.

Ekonomi

Region Hallands ekonomiska situation bedöms genom budgetutfallet för regionens hälso- och sjukvårdsnämnder.

Resultat

Samtliga driftnämnder inom hälso- och sjukvårdsområdet redovisar budgetunderskott. Budgetavvikelsen för de nämnder som sorterar under hälso- och sjukvård uppgick 2023 till totalt -166 mnkr, vilket är en försämring med 687 mnkr jämfört med 2022. Den negativa budgetavvikelsen förklaras främst av underskott inom den somatiska vården, regionvården, röntgenverksamheten och köpt rättspsykiatrisk vård. Året har präglats av hög inflation och kostnadsökningar samt ett stort användande av inhyrd personal från bemanningsföretag.

Hälso- och sjukvårdsbudgeten som helhet (mnkr)		
Budgetavvikelse 2022	Budgetavvikelse 2023	Förändring 2022–2023
+521	-166	-687

Måluppfyllelse

 Regionen når inte måluppfyllelse.

Region Halland har en negativ budgetavvikelse.

Utmaningar

2023 redovisade samtliga driftnämnder inom hälso- och sjukvårdsområdet budgetunderskott. Driftnämnderna arbetar med åtgärdsplaner för att långsiktigt nå en ekonomi i balans. I osäkra tider är en hållbar ekonomi i balans avgörande för att ge regionen handlingsutrymme och förmåga att hantera utmaningar, såväl plötsliga som förväntade. Regionen behöver agera ansvarsfullt här och nu för att säkra framtida behov. Lokalförsörjningen och behovet av nyinvesteringar i regionens fastighetsbestånd är en av hälso- och sjukvårdens stora framtidsfrågor.

Region Halland fortsätter att notera höga kostnader för hyrpersonal under året. För att säkerställa tillräcklig bemanning och kompetens under tider med hög sjukfrånvaro och personalomsättning är anlitandet av hyrpersonal en möjlig lösning. Dessutom är vissa yrkesgrupper och specialistyrken svårrekryterade, vilket delvis löses med hjälp av hyrpersonal. Arbetet med att minska vårdköerna efter pandemin bidrar också till ett ökat behov av personal som inte helt kan tillgodoses av den befintliga personalstyrkan. Frågan om användandet av hyrbolag är aktuell både nationellt och regionalt. Under året har arbetet med att minska användandet hyrbolag intensifierats i samtliga 21 regioner i Sverige, så även i Halland. Flera insatser kopplat till området har också beslutats under året för att implementeras under 2023 samt under våren 2024, men effekterna av detta arbete går inte att se ännu.

Rekommendationer inför Mål och budget

Inga särskilda rekommendationer. Förvaltningarna arbetar med åtgärdsplaner.

